

Nr 39*Utlåtande i anledning av framställning angående avlöningsbestämmelserna för hos riksdagen tillfälligt anställda tjänstemän och av i ämnet väckt motion.*

I skrivelse till bankoutskottet den 5 november 1959 har fullmäktige i riksgäldskontoret — med överlämnande av en på föranstaltande av utskottet inom 1958 års kommitté för riksdagens personalorganisation företagen utredning rörande avlöningsbestämmelserna för hos riksdagen tillfälligt anställda tjänstemän — hemställt att bankoutskottet måtte föreslå riksdagen att

dels antaga vid framställningen fogade bestämmelser angående riksdagens personalbudgetnämnd, med tillämpning från och med den 1 januari 1960,

dels godkänna av kommittén framlagt förslag till avlöningsbestämmelser för hos riksdagen tillfälligt anställda tjänstemän;

dels ock uppdraga åt riksdagens personalbudgetnämnd att med beaktande av vad fullmäktige anfört utreda frågan om en omläggning till ett nytt anställnings- och avlöningssystem för hos riksdagen tillfälligt anställda tjänstemän och att därefter till bankoutskottet inkomma med de förslag i ämnet vartill utredningen kan ge anledning.

Efter framställning av bankoutskottet beslöt riksdagen — med bifall till motionerna I: 610 och II: 723 — att behandlingen av förevarande framställning från riksgäldsfullmäktige skulle uppskjutas till 1960 års riksdag.

Likaså beslöt höstriksdagen 1959 att till 1960 års riksdag uppskjuta behandlingen av en inom första kammaren under nr 609 väckt, till konstitutionsutskottet hänvisad motion, i vilken hemställts, att de föreskrifter om en riksdagens personalbudgetnämnd som efter omprövning av frågan kunde befinnas erforderliga infördes i riksdagsstadgan samt att konstitutionsutskottet måtte utarbeta härför erforderliga författningsbestämmelser.

I en inom andra kammaren under nr 148 till årets riksdag väckt motion hemställdes, att riksdagen måtte besluta att till höstsessionen med innevarande riksdag uppskjuta behandlingen av fullmäktiges i riksgäldskontoret gjorda framställning angående avlöningsbestämmelserna för de hos riksdagen tillfälligt anställda tjänstemännen m. m.

Vidare hade i en inom första kammaren under nr 147 väckt, till konstitutionsutskottet hänvisad motion hemställts, att den av 1958 års kommitté för riksdagens personalorganisation föreslagna och av fullmäktige i riksgäldskontoret med vissa modifikationer tillstyrkta personalbudgetnämnden icke måtte inrättas, samt att det av denna nämnds tilltänkta arbetsuppgifter, som eventuellt anses böra anförtros ett riksdagens organ, genom bestämmelser i riksdagsstadgan måtte uppdragas åt kanslideputerade.

Genom beslut den 15 mars överlämnade bankoutskottet under återopande av § 7 i riksdagsstadgan till talmanskonferensen en inom utskottets kansli utarbetad promemoria i ärendet, vilken i nu aktuella delar som bilaga har fogats till detta utlåtande. Talmanskonferensen beslöt vid sammanträde den 17 maj 1960 uppskjuta sin handläggning av ärendet till höstsessionen. Efter framställning från bankoutskottet och med bifall till motionen II: 148 beslöt sedermera riksdagen att till höstsessionen med innevarande års riksdag uppskjuta behandlingen av ifrågavarande framställning från fullmäktige i riksgäldskontoret. Likaså uppsköts genom riksdagens beslut behandlingen av de till konstitutionsutskottet hänvisade motioner, som väckts i ärendet, till höstsessionen.

I samband med prövningen av förevarande fråga har utskottet till behandling upptagit en till utskottet hänvisad, i andra kammaren av herrar Sehlstedt och Munktell under nr 854 väckt motion, i vilken hemställts att riksdagen måtte uppdraga åt författningsutredningen att utreda frågan om riksdagens personalorganisation. Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen.

Konstitutionsutskottet har till den del detta haft att handlägga ifrågavarande ärende i utlåtande nr 26, under erinran om att samråd i förevarande fråga ägt rum med bankoutskottet och med kanslideputerade, hemställt att riksdagen måtte uppdraga åt kanslideputerade att i överensstämmelse med vad utskottet anfört fungera som riksdagens personalnämnd. Riksdagen har genom beslut den 30 november 1960 bifallit denna hemställan.

Talmanskonferensen, som den 23 november 1960 upptagit till behandling förut nämnda inom bankoutskottets kansli upprättade promemoria angående avlöningsbestämmelserna för hos riksdagen tillfälligt anställda tjänstemän, har i skrivelse till utskottet anfört följande.

I avvaktan på slutförandet av författningsutredningens arbete torde icke böra tillskapas något nytt organ för handläggning av riksdagens personalfrågor. Såsom i den överlämnade promemorian framhålls bör uppgiften att åstadkomma erforderlig samordning kunna anförtros kanslideputerade. I ett denna dag justerat utlåtande med anledning av motionerna I: 609/1959 av herr Damström m. fl. och I: 147/1960 av herr Osvald har konstitutionsutskottet hemställt, att riksdagen måtte uppdraga åt kanslideputerade att fungera som en riksdagens personalnämnd med uppgift att bereda och samordna frågor avseende riksdagens nu ifrågavarande befattningshavare. Talmanskonferensen delar konstitutionsutskottets uppfattning i fråga om utvidgning av kanslideputerades arbetsuppgifter. Ett genomförande av detta förslag förutsätter enligt konferensens bedömning icke endast att kanslideputerade beredes tillfälle att anlita särskild expertis utan också att deputerades sekretariat tillföres en permanent förstärkning.

Såsom framgår av kanslideputerades bilagda yttrande (här ej bifogat) har förhandlingar upptagits mellan deputerade och riksdagstjänstemännens personalorganisationer angående vissa anställnings- och lönefrågor. Med ställningstagandet till ifrågasatta smärre ändringar i de nu gällande avlöningsbestämmelserna synes böra anstå till dess nämnda förhandlingar slutförts, vilket beräknas ske i början av nästa år.

Utskottet

Genom konstitutionsutskottets av riksdagen godkända utlåtande nr 26 har riksdagen uttalat, att i avvaktan på slutförandet av författningsutredningens arbete — som bl. a. kommer att beröra riksdagens arbetsformer och i samband därmed vissa grundläggande spörsmål avseende riksdagens personalorganisation — avgörande skäl talar för att något nytt organ ej nu tillskapas för att bereda och samordna frågor avseende hos riksdagen tillfälligt anställda tjänstemäns avlönings- och anställningsförhållanden. Då riksdagen samtidigt uppdragit åt kanslideputerade att fungera som en riksdagens personalnämnd med befogenhet att ta de initiativ till ändringar i personalorganisationen eller delar av denna, vilka de finner av behovet påkallade, har därmed på i huvudsak det sätt som bankoutskottet i särskild PM till talmanskonferensen förordat riksgäldsfullmäktiges framställning i förevarande ärende till stor del besvarats. Vissa ifrågasatta smärre ändringar i de nu gällande avlöningsbestämmelserna skulle dock återstå att behandla. Utskottet delar talmanskonferensens uppfattning att med ställningstagandet till dessa ändringar synes böra anstå till dess pågående förhandlingar mellan kanslideputerade och riksdagstjänstemännens personalorganisationer angående vissa anställnings- och lönefrågor slutförts. Detta kan emellertid inte beräknas ske förrän i början av nästa år. Då har dock förevarande framställning från riksgäldsfullmäktige med hänsyn till stadgandena i RO § 58 förfallit. Genom sin initiativrätt i dessa frågor kan emellertid bankoutskottet på nytt ta upp spörsmålet till behandling. Under ovan angivna förhållanden finner utskottet även den i anledning av förevarande framställning, av herrar Sehlstedt och Munktel, väckta motionen II: 854 besvarad.

Utskottet får under återopande av det anförda hemställa, att
dels förevarande den 5 november 1959 dagtecknade framställning från riksgäldsfullmäktige,
dels ock motionen II: 854
måtte anses besvarad med vad utskottet ovan anført.

Stockholm den 29 november 1960

På bankoutskottets vägnar:

K. G. EWERLÖF

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ewerlöf, Fahlander, Schmidt, Strandler*, Aspling, Yngve Nilsson* och Palm; samt

från andra kammaren: herrar Andersson i Ronneby, Sköldin, Larsson i Julita, Regnéll, Agerberg*, Boija, Bengtsson i Landskrona* och Börjesson*.

* Ej närvarande vid justeringen.

PM

**angående avlöningsbestämmelserna för hos riksdagen tillfälligt
anställda tjänstemän***Frågan om inrättande av en personalbudgetnämnd*

Riksgäldsfullmäktige har förordat, att behandlingen av lönefrågor m. m. för ifrågavarande tjänstemän i möjligaste mån centraliseras och anförtros ett särskilt organ, benämnt riksdagens personalbudgetnämnd och bestående av tre av bankoutskottet för ett år i sänder utsedda ledamöter jämte lika många supplenader; av ledamöterna föreslås två skola tillhöra riksdagen, medan den tredje ledamoten skall särskilt företräda administrativ och löneteknisk sakkunskap. Nämnden skall i första hand tilläggas i huvudsak de befogenheter, som enligt avlöningsbestämmelserna för riksdagens tillfälligt anställda tjänstemän för närvarande ankommer på kanslideputerade. I övrigt bör nämnden vara ett riksdagens organ för rationalisering och samordning av frågor angående de tillfälliga tjänstemännens anställnings- och avlöningsförhållanden. Nämnden skall i sådant avseende äga att icke blott till prövning upptaga frågor om tjänstemännens löneförmåner utan även kontinuerligt följa behovet av tjänstemän inom riksdagens kamrar, utskott och kansli. Fullmäktige har i anslutning härtill framlagt förslag till särskilda bestämmelser för riksdagens personalbudgetnämnd.

Bankoutskottet hade i sina för utredningsarbetet utfärdade direktiv anförts att en prövning skulle ske huruvida icke en förändring borde vidtagas beträffande formerna för handläggningen av frågor rörande avlöningen till riksdagstjänstemännen i syfte att ernå en större samordning under riksgäldsfullmäktige. Kommitténs förslag innebär såvitt nu är i fråga i stort sett endast den förändringen att kanslideputerades nuvarande arbetsuppgifter i hithörande hänseenden överflyttas till ett nyinrättat organ, riksdagens personalbudgetnämnd. Någon redogörelse för vilka arbetsuppgifter som skulle kvarstå för kanslideputerade har icke lämnats. Uppenbarligen kan det framlagda förslaget icke realiseraras utan att vissa föreskrifter i riksdagsstadgan ändras. Lämpligheten att nu genomföra författningsändringar av detta slag torde starkt kunna ifrågasättas med hänsyn till att författningsutredningens arbete alltjämt pågår; författningsutredningen har enligt vad som uppgivits till bankoutskottets kansli för avsikt att behandla hithörande spörsmål. Härtill kommer att den av bankoutskottet eftersträfvade samordningen utan olägenhet tills vidare bör kunna genomföras under kanslideputerades ledning. Härför krävs icke någon ändring av författningsbestämmelserna. Däremot torde kanslideputerades sekretariat böra tillföras löneteknisk expertis, exempelvis från riksgäldskontoret. Under förutsättning att någon erinran häremot icke framkommer torde bankoutskottet vara berett verka för en lösning av samordningsfrågorna på detta sätt. Frågan huruvida behov kan föreligga av mera genomgripande organisatoriska förändringar torde i så fall lämpligen få bedömas när författningsutredningens arbete avslutats.

Frågan om ändringar i avlöningsbestämmelserna

Kommittén har funnit erforderligt föreslå vissa smärre ändringar i de gällande avlöningsbestämmelserna, vilka ändringsförslag tillstyrkts av riksgäldsfullmäktige.

Kommittén har på anført skäl förordat att *kanslibiträdestjänsterna* nu bör helt avvecklas. Kamrarnas och utskottens behov av skrivhjälp torde enligt kommitténs mening i fortsättningen, liksom hittills i viss utsträckning skett, böra i samtliga fall tillgodoses centralt genom den under riksdagens ekonomibyrå sorterande skrivbyrån, vilket synes kommittén innebära den mest rationella och ändamålsenliga anordningen. Från skrivbyrån borde vid behov personal kunna avdelas för eller placeras till tjänstgöring inom kammar- eller utskottskansli under belastningsperioder eller när så eljest anses påkallat. Även om praktiska skäl talar för att den av kommittén förordade ändringen snarast genomföres, anser utskottet att med ändringen bör kunna anstå till nästkommande års riksdag, varigenom kanslideputerade får tillfälle att företaga de ytterligare utredningar som kan erfordras.

Frågan om eventuellt *ändrad tjänstebenämning* för vissa hithörande befattningshavare har ägnats uppmärksamhet av kommittén. Härvid har kommittén funnit, att benämningen »notarie, som tillika förrättar sekreterargöromål», eller, något förkortat, »notarie med sekreterargöromål» är alltför omständlig och otidsenlig. Mera adekvata och strikta benämningar för ifrågavarande befattningshavare synes vara beträffande statsutskottet »avdelningssekreterare» och beträffande övriga utskott »biträdande sekreterare», vilka benämningar kommittén därför vill föreslå. Vad benämningen »stomnotarie» beträffar, så har denna visserligen gammal hävd, men icke desto mindre torde denna benämning framstå såsom obegriplig för andra än de initierade. Kommittén anser därför att benämningen, såsom föreslagits av Riksdagstjänstemännens förening, bör slopas såsom en närmare bestämning till notarietiteln i kamrarna. Något hinder mot att nu genomföra de av kommittén föreslagna ändringarna beträffande tjänstebenämningarna synes icke föreligga.

Kommittén har vidare föreslagit att i 3 § punkten 2 avlöningsbestämmelserna, som avser tilläggsarvoden i vissa fall, göres hänvisning till såväl 1 § som 2 §, vilket står i överensstämmelse med avsikten med bestämmelsen, ehuru detta av förbiseende icke kommit till uttryck vid de år 1955 genomförda ändringarna i bestämmelserna (bankoutskottets utl. nr 34/1955). Detta ändringsförslag synes nu böra genomföras.

Kommittén har ytterligare föreslagit den formella ändringen att tjänstemännen medges resa i första klass i stället för andra klass, eftersom första klass numera motsvarar andra klass vid tiden för tillkomsten av 4 § år 1951. Även denna ändring bör nu företagas.

I anledning av vad kommittén uttalat rörande s. k. eftertjänstgöring synes skäl föreligga för bankoutskottet att föreslå ändring i 5 § 2 stycket av avlöningsbestämmelserna av innebörd, att tjänstgöringstiden efter dagen för sista kammarplenum icke får utsträckas längre än som efter kanslideputerades bedömande prövas oundgängligen erforderligt med hänsyn till omständigheterna. Det torde i detta sammanhang böra erinras om att vederbörande riksdagsorgan redan för närvarande har sig ålagt att kontinuerligt följa frågan om behovet av tjänstemän och att successivt minska tjänstemännens antal om och när så kan ske. Som regel torde behovet vara större under en vårsession än under en höstsession, och i vissa fall torde vidare en minskning av tjänstemännens antal kunna ske före riksdagssessionens slut. Redan för närvarande kan således eftertjänstgöring inte ifrågakomma

annat än då detta med hänsyn till omständigheterna i varje särskilt fall befinnes påkallat.

Beträffande semesterersättningen torde icke nu erfordras annan författningsändring än att 26:e lönegraden utbytes mot 20:e lönegraden i 6 § 3 stycket, vilken ändring är av formell natur.

Förslag till ändring av avlöningsbestämmelserna, avsedda att träda i kraft med tillämpning från och med 1 januari 1960, bilägges (här ej bifogat).

Stockholm i bankoutskottets kansli den 5 februari 1960

Sven Gerentz

Bankoutskottets sekreterare